

INDELNING AV AKUTA HAND-OCH HANDLEDSSKADOR MELLAN HANDKIRURGI OCH ORTOPEDI – ÖSTERSUNDS SJUKHUS

Syfte

Syftet är att underlätta planering av akut handkirurgi mellan handteamet och traumateamet. Vid större handskador kontaktas handkirurgkliniken i Umeå. Som bas användes nivåstruktureringsplan från Svensk Handkirurgisk Förening och en skriftlig överenskommelse mellan handkirurgkliniken och ortopedkliniken vid Sahlgrenska universitetssjukhuset (SU). Dokumentet är en lokal överenskommelse vid ortopedkliniken i Östersund. Av betydelse är rådande kompetens inom handteamet och traumateamet.

Ortopedklinikens traumateam i Östersund

Frakturer

- Kirurgisk behandling av enklare frakturer isolerade till en falang som inte är intraartikulära eller lednära. På ortopedien handläggs således till ex tvärfrakturer i basen på grundfalangen och tvärgående skafffrakturer
- Kirurgisk behandling av isolerade (enkla) metacarpalfrakturer. Subcapitala frakturer utan ledengagemang som lämpar sig för intramedullär stiftning.
- Kirurgisk behandling av enkla distala radiusfrakturer samt intraartikulär osteoporosfraktur med måttlig dislokation vid lågenergitrauma.

Ligament- och senskador

- Enkla luxationer i fingerleder som kan reponeras slutet.
- Isolerade sträckseneskador på underarm, handrygg, eller över fingrarnas DIP leder och ytterfalanger.
- Primära UCL skador, mindre än 2 veckor gamla.

Infektioner

- Septisk tendovaginit som svarat bra på behandling efter 2 spolningar.
- Septisk artrit som svarat bra på behandling efter 2 spolningar.

Amputationsskador

- Enklare amputationsskador på fingrar. Kontakta alltid handkirurgkliniken i Umeå eller läkare inom handteamet vid tumskaador. proximalt om eller i nivå med IP-leder. Mer komplicerade fall handläggs av handkirurgkliniken i Umeå ex amputationer på flera fingrar, amputationer proximalt om DIP-leden vilket är fall där replantation kan vara aktuell. Replantation av enstaka finger (f.u tumme) hos vuxen är sällan indicerat.

Ortopedklinikens handteam i Östersund

Frakturer

- Kirurgisk behandling av multipla falangfrakturer.
- Kirurgisk behandling av svårare frakturer i falanger så som intraartikulära frakturer och lednära frakturer (t ex spiralfrakturer som löper ut i metafysen nära in till en led.
- Kirurgisk behandling av frakturer i carpus ex scaphoideumfrakturer.
- Kirurgisk behandling av intraartikulära frakturer i metacarpalia, ex Bennetfrakturer, flerfragments frakturer typ Rolando (basen MC I). Omvänd Bennet/"Tenneb/Babybennet", flerfragmentsfraktur typ Orlando MC V.
- Kirurgisk behandling av multipla frakturer på metakarpalia.
- Kirurgisk behandling av intraartikulära radiusfrakturer hos icke osteoporotiska patienter med högenergitrauma. DT bör utföras pre op efter reponering om stor felställning.
- Refrakturer.

Ligament och senor

- Carpala ligamentskador och luxationer.
- Ledbandsskador som kräver kirurgisk behandling andra än UCL skador .
- UCL skador som är äldre än 2 veckor gamla.
- Luxationer av fingrar där försök till sluten reposition ej är möjlig.
- Öppna isolerade skador på ben-och leder i hand- och handledsregion distalt om radiocarpalledeh.
- Böjsenskador zon I-IV (till carpaltunnelnivå). Proximalt om handleden om misstanke om nervskada.
- Svårare sträckenskador över fingrarnas PIP-lederna samt på mellanfalangsnivå. Dessa skador representerar en betydligt högre svårighetsgrad.
- Skador på handens intrinsicmuskulatur.

Nervskador

Isolerade digitalnervskador – tillgång till mikroskop.

Mindre partiella skador på n medianus och n ulnaris i handledsnivå.

Infektioner

- Septiska artriter i hand och handledsregion som ej svarat på initial behandling.
- Septiska tenosynoviter där första operation inte har haft tillräcklig effekt.

Brännskador

I Östersund handläggs brännskador initialt av kirurgen. Djupa brännskador handläggs av Uppsala och Linköping (rikssjukvård).

Hand- och plastikkirurgiska kliniken i Umeå

Hudskador

- Omfattande huddefekter med behov eller misstänkt behov av lambåkirurgi.

Nervskador

- Plexusskador - (rikssjukvård i Umeå för norra regionen och Stockholm för södra delen av Sverige).
- Skador på stora nervstammar på i under- och överarm.
- Skador i handflata och fingrar av särskild svårighetsgrad.

Sensskador

- Multipla böjseneskador (ofta i kombination med nerv-kärl- och hudskador).
- Omfattande sträckseneskador exempelvis med huddefekter samt behov av sträcksenerekonstruktioner.

Infektioner

- Omfattande mjukdelsinfektioner i hand och handledsregion.

Amputationer/Replantationer

- Mer komplicerade amputationer, till exempel: amputationer på flera fingrar, amputationer proximalt om DIP-leden i behov av hudtäckning eller fall där replantation kan vara aktuell.

Högtrycksinjektioner

Denna typ av skada medför i allmänhet omfattande mjukdelskomplikationer. Kontakt med handkirurgjour i Umeå. Rådgör också med läkare inom handteamet. Ska åtgärdas akut.

